

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 50 HIL. Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	--

Az új janicsárok.

Debreczen, április 15.

A mostani, második török forradalom épp úgy katonai, mint az első, a juliusi volt. Akkor a macedóniai hadtestek keltek föl az új török párt mellett, a szultáni abszolútizmus ellen, most pedig az anatóliai, a kisázsiai csapatok buktatták meg az új-törököket. A török birodalom, amely ősi katonaság, teljesen ki van szolgáltatva a csapatoknak. Közkatonák, káplárok és őrmesterek, mint egykor a janicsárok, nagyvezéreket buktatnak és nagyvezéreket csinálnak.

Egyelőre csend és nyugalom van Konstantinápolyban, a csapatok megbéreltek, mert megkapták, amit akartak, az új-török rezsim minden emberével megbukott, a szultán kéziratban biztosította a szent törvények szigorú megtartását és olyan hadügyminisztert kaptak Edhem pasa, a görög-török háború győzójében maguk fölé, akit szeretnek. A nyugalom azonban, úgy lehet, nem tart sokáig, az új-törökök és embereik valószínűleg vissza akarják szerezni az uralmat és lehet, hogy a zavaros viszonyok hosszú ideig fognak uralkodni Törökországban. A macedón csapatok még hűek az új-török bizottsághoz és ha az új-törökökben lesz annyi lelkiismeretlenség, hogy Konstantinápoly ellen vezessék őket, véres polgárháború törhet ki.

Istenért és a szultánért! Ezzel a jelszóval vonult ki kedden kaszárnyáiból a lázadó török katonaság, elszántan arra, hogy megtörje az ifju-törökök alig néhány hónapja tartó alkotmányos uralmát. A fölzendült csapatok lemészároltak harminc tisztet, meggyilkolták az igazságügyminisztert, összeütköztek a megfélemezésükre kiküldött lovassággal, majd körülkerítették a parlamentet és a kormányt lemondásra kényszerítették. Mindez néhány óra alatt történt. A megriadt, életét és vagyonát féltő polgárság alig tudta, hogy miért tört ki a véres zűrzavar.

Csak ma lehet kétségtelenül megállapítani, hogy Konstantinápolyban a hamar eszmélő reakció üt gyilkos orgiát. Mikor az ifju-törökök a kormányra kerültek, első dolguk az volt, hogy országosan szervezzék uralmukat. Valamennyi hivatalban a saját embereiket helyezték el és könyörtelen büntetéssel sujtották azokat, akik panamával és a nép sarcolásával mocskolták be a közélet régi rendszerét. Miként Magyarországon a koalíció, Mohamed birodalmában az ifju-törökök ütek minden husosfazék, de még minden főzélékes tál mellé is és újra csak megbillent az ozmánok életének egyensúlya. Csak annyi történt, hogy a jóllakottakból éhezők, a forradalmárokból urak lettek — ám a török birodalom szervezete a megerősödés helyett tovább pusztult.

Talán csak a történelem tudja majd eldönteni, hogy Törökország társadalmának melyik részén van az igazság. Az ifju-török komité jogosan tette-e, hogy átmenet nélkül, máról-holnapra minden gyeplőt a maga kezében összpontosított? A liberális unió, a vele barátkozó hadsereg és papság járt-e el helyesen, mikor akár vér árán is vissza akarta szerezni régi hatalmát? És csakugyan csodálatosan nagy politikus-e Abdul Hamid szultán, aki ma a lázadó katonákkal tart, kegyelmet oszt nekik, új kormányról gondoskodik és igyekszik — a reakció kívánsága szerint — helyreállítani a mohamedán egyház uralmát? Minderre csak a jövő adhat feleletet.

Nekünk más tanulságokat kell levonnunk az egynapos konstantinápolyi forradalomból. Meg kell és meg lehet állapítanunk azt az igazságot, hogy a politikai villongásoknak mindenkor a nép, a polgárság issza meg a levét. A félhold országában éppúgy, mint a magyar hazában. Az alkotmány, amely katonai erővel, szuronynyal és puskával van megtámogatva, a maguk egyéni boldogulását kereső politikusok révén sokszor rosszabbá válik az abszolútizmusnál. Küzdeni kell tehát a nemzeti társadalomnak demokratikus átalakulásáért, a minthogy a török katonai lázadásból bizonyára ilyen okulás jut az ozmánoknak.

Az egy pillanatot.

*

Nagyságos asszonyom!

Tudja-e, hogy én azt hittem eddig, hogy csak az az egy pillanat műve, hogy meglát és megszeret az ember valakit? És tudja-e, hogy azt hittem, hogy a kiábrándulás egészen más valami? Tudja-e nagyságos asszonyom, hogy én ezentúl nagyon földhöz fogok csapni minden olyan regényt, amelynek az ötödik vagy akárhánypadik oldalán ezeket olvasom:

— A fiatal acélerejű lordnak a bárónt meglátni és megszeretni egy pillanatot műve volt?

— És tudja-e nagyságos asszonyom, hogy miért? Hát azért, mert nem hiszek abban az egy pillanatnyi szerelemben. De hiszek abban, hogy hosszú idő kell ahhoz, hogy szeressünk, illetőleg, hogy megszeressünk és egy pillanatot kell hozzá, hogy kiábránduljunk.

Erre persze azt mondja nagyságos asszonyom, hogyha Ön állít valamit, azt be is bizonyítja. Nos, hát én inkább bizonyítani fogok, mert azt el kell ismernem, hogy

a nagyságos asszony állításai sokkal jobbak, sokkal biztosabbak.

Emlékezik ugyebár nagyságos asszonyom, hogy két héttel ezelőtt Budapestig egyedül utaztunk egy fülkében? Kétszáz kilométer volt az utunk. A tizedik kilométernél udvarolni kezdtem a nagyságos asszonynak és hevülni kezdtem. Egészen bizonyos vagyok benne, hogy olyan arányban nőtt a szerelmem, mint ahogy a mozdonyvezetőnek a kilométerpénze. Ha szabad a szerelmet tisztán mint hőt kezelni, akkor bizonyosan mondhatom, hogy a századik kilométernél 20 Celsius fok volt a szerelmem, ami, tekintve, hogy ennél a hőfoknál már fürödnek Abbáziában, elég magas. Remur-fokokban 16-fokos volt a dolog. Egyébként ezt a számítást hagyjuk az öregeknek.

A százhuszadik kilométer már a sóhajok hidjává alakította át nekem a Tisza hidját, amelyen óvatosan, féltő gonddal haladt át a vonatunk. Sóhajtoztam, mint három más ember. Azt hiszem, ez meghatotta nagyságos asszonyomat, mert a százötvenedik kilométernél már nem volt olyan hideg, mint egy műjégtábla. Hogy a téli hasonlatoknál maradjak, olyan volt nagyságos asszonyom, mint az a korcsolyapálya, amelyen

egy-két léket üt a melegség, az olvadás. Én természetesen úgy tettem, mint az a kovács, aki mindig eltalálja, hogy mikor üsse a vasat. Utóttam szorgalmasan, ambicióval, tüzzel és sok más egyébvel. A száznyolcvanadik kilométeren történt aztán, hogy az egyik arkangyal elővette a noteszt, a szerelmi noteszt és két kis csillagot rajzolt mind a kettőnk neve mellé. Ez azt jelenti, hogy *elvégeztetett*. Érthetőbben azt jelenti, hogy mivel az égi fegyvergyárban nem gyártanak most elég nyilat és Amor szabadságon van, hát egy arkangyal végzi most a dolgokat (természetesen külön díjazásért) és minket, hogy úgy mondjam, *szerelmileg* összekapcsolt. Most már természetesen megszűnt a szabad akaratunk és nagyságos asszonyom is felsőbb parancsra hívott meg engem magához mára, amikor a férjének egy banketten meg kell jelennie.

Szerelmes most voltam csak a nagyságos asszonyba.

És ma elmentem a nagyságos asszonyhoz. Forró, esdeklő, epedő szerelemmel. A nagyságos asszony pazar berendezésű budóárjában fogadott. A fogsora oly csodás volt, hogy meg kellett jegyezmem:

— Isteni szép a fogsora!

Nagyságos asszonyom erre elhalvált

Legnagyobb moly kár ellen biztosító Végh Gyula szücsmeister
 és megóvó intézet DEBRECZEN, Piacz-utca 42. Lamprecht-palota.

1309/1 1-2 old.
Viepesulobol

A hanyag miniszterek.

Nem felelnek az interpellációkra.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma délelőtt tizenegy órakor tartott formális ülést.

Justh Gyula elnök megnyitván az ülést felolvastatta a főrendiház üzenetét, amely szerint a főrendiház hozzájárul a képviselőház által legutóbb elfogadott törvényjavaslatokhoz. Az elnök az üzenet alapján országos határozat erejére emelte a törvényjavaslatokat, majd felolvastatta a választ váró interpellációkat, melyek között egyik-másik több hónap óta nincs elintézve.

Bozóky Árpád a házszabályokhoz szólva til akozik az ellen, hogy a kormány harminc napon túl sem válaszol az interpellációkra. Kérde a Házat, mi a szándéka a kormány ellen, amely így sérti a házszabályokat. Kérde az elnököt, ki az ellenzékkel szemben annyira szigorú, miért nem lép föl a kormány ellen.

Elnök tiltakozik ama burkolt gyanúsítás ellen, mintha a házszabályokat pártosan kezelné. Ő figyelmezteti mindig a kormányt, mely interpellációkra kell még válaszolnia, egyebet nem tehet.

Günther Antal igazságügyminiszter Kossuth Ferenc nevében több vicinális törvényjavaslatot terjeszt be.

Farkashazy Zsigmond közbekiajt: Majd a következő kormány fogja elintézni.

Günther Antal igazságügyminiszter folytatólag benyújtja ezután Apponyi Albert, közoktatásügyi miniszter nevében ama tanítók névsorát, akik ellen fegyelmet indított. A maga részéről törvényjavaslatot terjeszt elő az ungvári, makói és jászberényi törvényszékek felállításáról. A ház valamennyit kinyomatja és az illetékes bizottságokhoz utasítja.

Ezzel az ülés véget ért.

— Popovics államtitkár lemondása.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Popovics pénzügyminiszteri államtitkár, aki tudvalevőleg az osztrák-magyar bank kormányzójává fog kineveztetni, már e hó 7-én átadta lemondási, illetve nyugdíjaztatás iránti kérvényét Wekerle miniszterelnöknek.

nyult, dacára annak, hogy tudja, hogy a piros szín jobban áll. Bolondul vakítóan szőke haja kibontva, a kék szeme, amelynek a színéhez az égbolt kéksége bosszantó mázolás, szerelmesen csüggve rajtam, a válla, a nyaka villogó fehérségével — mind, mind örüdté tettek és valami félelmes, vad erővel megcsókoltam a nagyságos asszonyt.

És a következő percben józanabb ember a világon sem volt nálam.

Megsóköltam a nagyságos asszonyt és a fogam kezdtek vacogni. Azaz, hogy a nagyságos asszony fogai kezdtek vacogni. És egy mesészeppen kidolgozott fogsor hullott hangos kopogással le, a budoar sejtlemesen kékszinű szőnyegére.

Csak az utcán vettem aztán észre, hogy a félkeztyümet nagyságos asszonyomnál felejtettem, úgy siettem.

Nos, nagyságos asszonyom, a szerelem vagy a kiábrándulás-e az egy pillanat műve?

A legnagyobb tisztelettel

Lais.

A kereskeáelmi és iparkamara közgyűlése.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta Szent Királyi Tivadar elnöklete alatt közgyűlését, amely iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. A kamara tagjai nagy számmal jelentek meg a közgyűlésen, melynek napirendjén több fontos tárgy szerepelt.

Szavay Gyula titkár ismertette azokat a nagy országos tanácskozásokat, melyeken a kamara résztvett. Így az ipartörvénytervezet ankétjáról, a vasárnapi munkaszünet új tervezetéről, a keleti kereskedelmi szerződésekről, a román vámszerződésről és a börtörvény tárgyában tartott országos gyűlésről számolt be.

(Az iparművészeti kiállítás.)

Ismertette ezután a debreceni iparművészeti kiállítás megnyitását, népszerűségét és gazdag tartalmát. A kamara közgyűlése az elnökség javaslatára kiváló elismeréssel emlékezett meg a kiállítás rendezőjéről, Rácz Lajos dr. segédtitkárról és installálójáról, Gyorgyi Dénes építésznek fényes eredményeket teremtő érdemeiről.

(Hadseregszállítások, házi ipari tanfolyamok.)

Megalakította a kamara a törvényhatósági ipartanácsot, érintkezésbe lépett a hadseregszállítókkal, hogy a kamara szegényebb vidékein foglalkoztató műhelyeket nyissanak. Kezdeményező lépést tesz egy Boszniába tervezett tanulmány-utazásra, melyen gyakorlati kereskedő és iparoskörök is részt vesznek. A kerület tíz helyén létesített téli háziipari tanfolyamok kiállítással egybekötött záróvizsgájára küldötteket küldött. Kiírta a honvéd bakkancsok szállítási pályázatát, magyaró köriratát küldött szét a cheque törvény végrehajtása dolgában, részvétét fejezte ki Kornfeld Zsigmond báró elhunyt felett s tudomásul vette a kamara elnökének a debreceni fémipari szakiskola felügyelő bizottságába történt kineveztetését. Majd az ügyforgalmi jelentést terjesztette elő s be számolt a kamarai pénztár és illetékkezelés első negyedévi állásáról.

A kereskedelmi miniszter jóváhagyta a kamara 1908. évi zárszámadásait, magáévá tette a kamara azon felfogását, hogy a debreceni fémipari szakiskola javára megszavazott 2000 korona segély ösztöndíj alakjában folyósíttassék.

(Segélyek, ösztöndíjak.)

Majd az államsegélyes ügyeket ismertette Radó dr. fogalmazó. Beszámolt arról, hogy a kereskedelmi miniszter a kerület 32 kisiparosának nyújtott újabb államsegélyt és ismertette az újból érkezett kérvényeket.

A kamara a folyó évre 40 különböző ösztöndíjra irt ki pályázatot, iparosok, kereskedők és munkások részére, továbbá 80 nagy ezüstérmét tűzött ki a kerület 40 tanoncskoláját jeles sikerrel végző iparos és kereskedő tanulók számára.

(Középitkezések és közszállítások.)

Kiemelkedő tárgya volt a gyűlésnek a középitkezések és közszállítások általános feltételeit tárgyaló rész. Szavay Gyula titkár általános helyesléssel fogadott előadói javaslatban mutatott rá arra, hogy ezek a feltételek egyoldalúak, feltétlen szigorral védik az építetöt és védelem nélkül hagyják a vállalkozó iparost. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a javaslatot s kiegészítve a szakiparosok részéről tett megjegyzésekkel, emlékiratban terjeszti fel a kereskedelmi miniszterhez.

(Turbina a Szaploncán.)

Azután Rédei Rezső dr. segédtitkár a Szaplonca patak vízi erejének kihasználása

tárgyában kamarai megbízatása alapján folytatott helyszíni szemléről terjesztette elő jelentését, amely szerint Zürcher Alajos vállalkozó azon terve, hogy a Szaplonca patakra egy 600-1200 lóerő turbinát építsen ki, valószínűnek és könnyen keresztülvihetőnek látszik. A közgyűlés élénk megvitatás után Zürcher Alajos kérelmének pártolását határozta el.

Azután a kerületben tartott számos ipari tanfolyam berekesztéséről és a szabó, cipész, nűszabó és faiparosok továbbképzése iránt a kerület érdekeltsége részéről begyűlt óhajokat ismertette, melyeket a közgyűlés pártolólag terjesztett fel.

Végül a kerületbeli községek kérelmeit és társkamarák megkereséseit intézték el.

Aratók munka nélkül.

Hajdúvármegye március hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hajdúvármegye közi azgatási bizottsága ma délelőtt Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt ülést tartott. A közigazgatási bizottság szokott szürke ülései közül kivált a mai, mert az alispán a hajdumegyei munkaviszonyokról tett jelentése közben nagyon sajnálatos tényt jelentett be a bizottságnak. Ugyanis Püspökkladányban több száz arató munkanélkül lesz a nyáron. A szokásos jelentéseiket tették azután meg a főorvos és a pénzügyigazgató, mely után véget ért az ülés, melynek részletes lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Az ülésen jelen voltak: Kovács Gyula alispán, Pákozdy Sándor főjegyző, Faust Elek pénzügyigazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, dr. L. sonczy Almos t. főorvos, Deésy Gyula dr. kir. ügyész, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, Czegledy Mihály t. főügyész, Latinovics Mihály főmérnök, Weszprémy István, Nagy Gábor, Kálmán Lajos, Balogh Sándor, Kiss Ferenc, dr. Loóg Béla, Padrat Sándor.

Az ülésen a szakelőadók terjesztették elő jelentéseiket a múlt hóról.

(A muukanélküli aratók.)

Kovács Gyula alispán jelentette, hogy a kivándorlás a múlt hóban nem csökkent a vármegye területén. Összesen 13 utlevelet kértek Amerikába és pedig H.-Nánásról 4, H.-Hadházzról 4, Tiszacségeről 2, Téglyásról 2, Földesről 1. Ezzel szemben a múlt év március havában kilenc darab utlevelet kértek.

Jelentette még az alispán, hogy a vármegye területén az ideai aratásra vonatkozó szerződések már régebben megkötöttek, idegen aratókat nem szerződöttek, miután a helyi munkaerő a szükségletet kielégíti. Püspökkladányban néhány száz munkas maradt kenyér nélkül, ennek oka az, hogy néhány év óta beállott aratási sztrájk folytán az ottani uradalmi bérlők gépeket szereltek be s így több száz munkas feleslegessé vált. A szerződés nélküli munkások érdekében az alispán mindent elkövetett, de nem sok eredménnyel.

(A közegészségügy.)

Losonczy Almos dr. t. főorvos a vármegye közegészségügyi állapotáról szóló jelentéséből megtudjuk, hogy a közegészség nem mondható kielégítőnek. Az általános megbetegedés a légzőszervek lobos és hurutos bantalmaiban nyilvánult. Igen sok tüdőlob észleltetett. Roncsoló toroklob 4 községben lépett fel, három gyermek meghalt e betegségben. Vorhenyben 28 újabb megbetegedés történt, ami a februárról maradt 87 beteggel 65-öt tesz ki. Halálosan egy meg-

Képeretkezési vállalata olajfestmények es aquarell fényképek bekerevezését izléses kivitelben a legolcsóbb árban elvállalja.

BLATTNER GYULA Debreczenben,
Piacz-utca 69. sz. Megyeházával szemben.
— Telefon szám 468. —

Épület es diszmű üvegezési vállalatát ajánlja az építész es építettó urak szives figyelmébe.

betegedés végződött. Legtöbb vörhenybeteg H.-Hadházon volt.

Született márciusban 566 gyermek. Elhalt 386 ember. A szaporodás 162.

(Az adózás.)

Faust Elek pénzügyigazgató jelentése szerint a vármegye területén a múlt hóban befizetett egyenes adóban 36 231 koronát, hadmentességi díjban 1690 koronát, bélyegjüvedékben 127,445 koronát, jogilletékben 45,888 koronát, dohányjüvedékben 166,443 koronát, fogyasztási és italdobban 24,172 koronát. Az egyenes adónál a tavalyihoz képest 3086 korona többlet mutatkozik, míg a dohányjüvedéknél 10,339 korona csökkenés van.

Az előadók jelentéseit a bizottság tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

A török zavargások.

Rombol a csöcselék.

A papok izgatnak a keresztények ellen.

A konstantinápolvi zavargások még egyre dühöngenek és veszélyeztetik a török birodalom belső békéjét. Az utcai csöcselék rombol, tör. zuz mindent amit talál. A zavargásokról. a mai nap eseményeiről a következő távirataink adnak számot.

A katonák a vallásért.

London, április 15. A „Daily Telegraph”-nak jelentik Konstantinápolyból: A parlament előtt levő tér kedden szokatlan látványt nyújtott. Jelentékeny katonaság tisztek nélkül foglalta el a teret és a hodsák fehér turbánokkal sorra jártak a csapatokhoz s ellenszegülésre és lázadásra izgatták őket. Polgár ember csak nagyon kevés volt jelen. Egy zngató hodsza így szólott egy újságróhoz:

— A mi kormányunknak nincs vallása, Ahmed Riza és az ő barátjai szabadságkőművesek s nem tűrik, hogy ilyenek kormányozzanak bennünket.

A katonák föllátták saját nagyvezér-jelöltjüket és ennek kinevezéséhez ragaszkodnak. Időközönként trombitaszó harsog, a katonák glédába állnak és lelkesen üdvözlők az érkezőket. Nagy izgatottságot keltett, amikor jelentették, hogy az ulsmák és softák óriási processziója közeledik. Az érkezőket leirhatatlan lelkesedéssel üdvözltek. Az ulsmák és softák keresztülmentek a nagy téren, és a parlament előtt állottak föl, hogy a katonák követelését támogassák. A keddi minisztertanácsban a hadügyminiszter azt követelte, hogy Muktár basát a hü csapatokkal a zendülők ellen küldjék, de a szultán és a többi minisz'er ezt a követelést visszautasította.

London, április 15. Több távirat jelenti, hogy Konstantinápoly és Drinápoly között a távirati összeköttetés megszakadt.

Íradé a kormányváltásról.

London, április 15. Az az iradé, amelylyel a szultán a kabinet lemondását elfogadta, így szól:

— Miután a szultán ő császári felsége a kabinet lemondását elfogadta, új miniszterum van alakulóban, hogy a birodalom és a haza fellendülését és a nép biztonságát

minden lehető eszközzel biztosítsa. Azokat a császári csapatokat, amelyek a mai gyűlésen jelen voltak és mindazokat, akik hozzájuk csatlakoztak, semmi szín alatt sem fogják amiatt felelőssé tenni és még csak gáncs sem érheti őket. Eszerint tehát a szultán őfelsége mindenkinek amnesztiát biztosít. Minthogy birodalmunk hála Istennek mozemita, császári iradét adtunk ki, mely szerint a szent törvényeket, amelyek örökké valók és fenségesek, jövőben nagyobb energiával tartásuk meg és tartassák meg. A mi felséges uralkodónk és a hívők kalifája és parancsnoka parancsot adott, hogy a császári csapatokat szólítsák föl, hogy benne bizva és nyugodtan térjenek vissza kaszárnyájukba. a lakosságot pedig, hogy folytassák rendes foglalkozásukat és tudassák velük, hogy a császári kegyelem tárgyai.

Az a császári kézirat, amelyben a szultán Tawfik pasát nagyvezérré kinevezi, így végződik:

— Megbizom önt az új kabinet megalakításával, amelynek legelső kötelessége legyen a szent törvényeket és az alkotmányunk megtartása. Az új kormányunk ügyvelnie kell arra, hogy a közrend ne zavartassék s hogy összes alattvalóink, akár mozlímok, akár más hitűek, biztonságban legyenek.

A papok a keresztények ellen.

Páris április 15. Konstantinápolyból jelentik, hogy Ahmed Riza ismeretlen helyen tartózkodik. Ahmed Riza abban az esetben, ha pártja végképpen megbukik, vissza fog menni Franciaországba. Égyelőre azt hiszi, hogy a Jildiz-palotában néhány nap múlva új rend fog bekövetkezni, mert a szultán nemsokára be fogja látni, hogy Edhem basa nem az az ember, aki a helyzet ura tudna lenni. Ugyanez áll Kiámil basáról, Szaid basáról és Tefik basáról is. A papok a kaszárnyákban a parlament fölölátását hirdetik s azt a hírt terjesztik, hogy nemsokára új választás lesz, amelynél csupa muzulmán jelöltek fognak föllátni, akik mindenekelött a vallási intézmények szentiségét fogják zászlójukra tűzni.

Konstantinápoly, április 15. Az ulsmák küldöttsége arra kérte a szultánt, hogy jövőben a historiai nemzeti viseletet hordja. Hir szerint Mahmud Muktár volt hadtest parancsnok megszökött. Közoktatásügyi miniszterre a szultán Abduzzámát nevezte ki. A bolgár kormány a megegyezés dolgában 4 napi ultimátumot adott ki.

A csöcselék pusztításai.

Konstantinápoly, április 15. A csöcselék, amelyet katonaság vezetett, a Tanin és a Surrai-Ummet című ifju-török lapok szerkesztőségi helyiségeit teljesen elpusztította és kifosztotta. Husszein Dsahid képviselő, a „Tanin” főszerkesztője és Dsavid szaloniki-i képviselő állítólag egy igen kis helyiségbe menekültek. Egy lap külön kiadása szerint Ali Kemal, az Ikdám főszerkesztője és Murad, a Nizam tulajdonosa fognak helyükre lépni. A többi ifju-török képviselő és számos előkelő ifju-török részben elbujt, részben elmenekült. Katonák és polgári csapatok, valamint egyes személyek az utcákon tüntetéseket rendeznek a komiték ellen. Külföldön kiadásban jelentik, hogy képviselők

megesküdtek a katonáknak, hogy ezentul kötelességeiket a seriatusi törvény szellemében fogják teljesíteni.

Félnek Szerbiában.

Berlin, április 15. Belgrádból jelentik. Egyes politikai körök attól félnek, hogy a török mozgalmak Szerbiába is áttérjednek.

Achmed Riza Konstantinápolyban van.

Konstantinápoly, április 15. Hivatalosan megcáfolják, hogy Achmed Riza eltávozott Konstantinápolyból. Achmed Riza a francia nagykövetségen tartózkodik.

A gyilkos mérnök bünpöre.

Izgalmak az esküdtszéki tárgyaláson.

A mérnök bevallja a gyilkosságot.

Országszerte kínos szenzációt keltett annak idején az a bűncselekmény, amely tavaly nyáron a marostordamegyei Hévíz község határában játszódott le. Pártos Gyula mérnök agyonlőtte Giacomuzzi Virgil földbirtokost, akivel régóta haragban volt. Pártos feleségül akarta venni a földbirtokos nővérét, de Giacomuzzi megakadályozta a házasságot. A mérnök és a birtokos azóta halálos ellenségek voltak. Tavaly nyáron a hévízi országuton találkoztak egymással. Kocsin mentek s egyikük sem akart kitérni a másiknak. Ebből szóváltás támadt közöttük, aminek az lett a vége, hogy Pártos agyonlőtte a birtokost.

Mint Marosvásárhelyről táviratozzák, ma reggel nyolc órakor kezdődött a Pártos Gyula—Giacomuzzi Virgil bűnper esküdtszéki főtárgyalása. Elnök: Patav István. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés. A tárgyalótermet a közönség zsufolásig megtöltötte. A tárgyalásra 67 tanu és négy orvosszakértőt idéztek be. Vádolt Pártos Gyula huszonnégy éves, izr. vallásu, mérnök, büntetlen előéletű, lévai lakos, ki ellen a királyi ügyész vádat emelt, hogy a múlt nyáron a maroshévízi országuton Giacomuzzi birtokost szíven lötte és halálát okozta. A védelmet Zagoni Bodolla Ferenc dr. marosvásárhelyi és Pártos Vilmos dr. ügyvéd, vádlott bátyja látják el.

Az esküdtszék megalakulása után vádottat a tárgyalóterembe vezetik. A vádlott gyöngye idegzetű ember, magatartása zavart és idegesnek látszik. Az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, nem bír válaszolni; majd később azt feleli, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Az áldozat anyja, Giacomuzziné közben a tanusobában idegrohamot kapott és kéri, hogy mentsék fel a tanuvallomás alól. A bíróság Giacomuzzinét fölmentette.

Az elnök előadja a vádat és kéri Pártostól, hogy hogyan történt a dolog.

Pártos nem tud felelni.

Elnök vádoltához: Gyöngének érzi magát?

Tessék leülni és viselje magát férfiasan. Pártos nem bír felelni.

Elnök: Szóljon kérem, hogyan történt az eset? Pártos szinte önkívületben székrogy, mire az elnök a tárgyalást negyed-órára felfüggeszti.

Az elnök egy negyed óra szünet után megnyitja a tárgyalást.

Vanger Sándor

Batthyányi-utczal.—Telefon 216. sz.

Párisi mintára berendezett női divatszalon. Tavaszis és nyári újdonságok Készít a legelőnyösebb áruk mellett; alkalmi és menyasszonyi toletteket, costumök, színházi belépöket. Gyászruhákat a legrövidebb idő alatt

zatása alapján folyó terjesztette elő Zürcher Alajos vály a Szaplonca pályán turbinát építsen en keresztülvihető élénk megvitatás elmének pártolását

on tartott számos téséről és a szabó, osok továbbképzése ge részéről begyűlt lyeket a közgyűlés

községek kérelmeit éseit intézték el.

ka nélkül.

ircius hóban.

zottság ülése.

zi ragzatasi bizott- rény Zoltán főispán ott. A közigazgatási ülései közül kivált a hajdumegyei mun- tése közben nagyon be a bizottságnak. an több száz arató áron. A szokásos an meg a főorvos mely után véget ért etes lefolyásáról a számol be:

ltak: Kovács Gyula or főjegyző, Faust Csánky Viktor tan- Almos t. főorvos, ügyész, Dávidházy egiedy Mihály t. fő- ty főmérnök, Wesz- bor, Kálmán Lajos, erenc, dr. Loóg Béla,

lőadók terjesztették hóról.

nélküli aratok.)

pán jelentette, hogy ban nem csökkent sszesen 13 utlevelet pedig H.-Nánásról 4, egéről 2, Téglásról emben a múlt év enc darab utlevelet

alispán, hogy a vár- aratásra vonatkozó en megkötöttek, ide- rződöttek, miután a zükségletet kielégíti. any száz munkas ennek oka az, hogy aratási sztrájk foly- bérilők gépeket sze- száz munkas felesle- nélküli munkások ér- indent elkövetett, de

özegészségügy.)

dr. t. főorvos a vár- állapotáról szóló je- hogy a közegészség- tőnek. Az általános zervek lobos és huru- ánuult. Igen sok tudó- soló toroklob 4 köz- n gyermek meghalt e- en 28 újabb megbé- februárról maradt 37 Halálosan egy meg-

let és diszmű üve- si vállalatát ajánlja építész és építető k szives figyelmébe.

Pártos az elnök kérdésére részletesen előadja, hogyan történt a gyilkosság. Mindent töredelmesen bevall. A mai tárgyalás a Pártos kihallgatásával ért véget.

Kikapcsolják a bankkérdést.

Meg lesz a fuzió.

Wekerle a királynál.

Az önálló bank hívei egyre fogynak és a függetlenségi pártiaknak az a hangulata, hogy elejtik az önálló bankot, ha kell. A fuzió közelesen meglesz, a függetlenségek álláspontja legalább erre enged következtetni. A Wekerle bécsi kihallgatásán döntés nem történt.

Mai távirataink Wekerle kihallgatásáról és a helyzetről a következők:

Wekerle a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök fél egy óraker jelent meg az audiencián. A miniszterelnök a belső politikai és parlamenti helyzetről referált a királynak. A kihallgatás több mint egy óra hosszáig tartott. A király kegyesen hallgatta meg a miniszterelnök jelentését. A kihallgatáson *döntés semmiféle irányban nem történt*. Az audienca után Wekerle Burián báró közös pénzügyminiszterrel tanácskozott és délután 5 óraker indult el Budapestre.

A király Budapesten.

Bécsből táviratozzák: A lapoknak az a híre, hogy a király e hó 24-én Budapestre érkezik, úgy látszik tévedésen alapul. *A király csak később megy Budapestre*. Ennél fogva már most megállapítható, hogy a német trónörökös Bécsben látogatja meg az uralkodót. A német trónörökös Bukarestből visszatértében e hó 24-én érkezik Bécsbe. A pályaudvaron maga a király fogadja és ugyanott diszszázad fog állani katonai zenekarral. A német trónörökös mellé szolgálat-tételre Sprecher Arthur altábornagyot, a 47. gyaloghadosztály parancsnokát és Apor Sámuel báró ezredesét, a német trónörökös nevét viselő 13. huszárezred parancsnokát rendelték ki. Egyelőre még nincs megállapítva, hogy a német trónörökös meddig marad Bécsben.

A függetlenségek hangulata.

Ami a függetlenségi képviselők hangulatát illeti, a konturok mind élesebben kezdenek mutatkozni. A *bankosoport nem enged*, de egyre kisebb lesz az a kör, amelyet a bankosoporthoz lehet számítani. Egyre szaporodik azok száma, akik azt mondják, hogy nem szabad fölfordulást csinálni és ezzel veszélyeztetni a függetlenségi program ama részét, amelyet az adott politikai viszonyok között is meg lehet valósítani. Egyebekben az a jelszó járja, hogy azt kell majd csinálni, amit Kossuth és Apponyi fognak ajánlani. Ha ők úgy látják jónak, hogy a bankkérdés kikapcsolassék, nincs más hátra, mint ebbe belenyugodni és más téren való munkával kárpótolni az országot.

A hatvanhetesek álláspontja.

Látva ezt a hangulatot, az a benyomás erősödik meg az objektív szemléletben, hogy a fuzió lehetséges, a fuzióra meg van a készség a függetlenségi pártban. Nehézség inkább a hatvanhetesek részén van, akik

semmiféle bizonytalan szíuációba, semmiféle nem egészen félreérthetetlen programba nem hajlandók belemenni. Azt mondják, hogy eddig az összes bajokat az okozta, hogy a politika tele van kétértelműségekkel, nem volna tehát semmi célja annak, hogy a kétszínűség politikáját folytatnák, amely csak újabb zavarokra vezetne.

A tiszték adóssága.

*

A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben eltiltja a tiszteknek, hogy társaik adósságaiért kezességet vállaljanak.

A katonatisztek adósságáról — nyilván, mert nagyon sok van belőle — nagyon sok szó esett már. Az ugynevezett legmagasabb helyen komoly fejtörést okoz évek óta ez a kérdés és bár kétségtelen, hogy a legnagyobb jóakarattal kezelik — hiszen katonákról van szó — erre a tántogó sebire mindmáig nem sikerült gyógyító irt találni.

De mert jól tudják odafönn, hogy a semminél jobb valami, hát addig is, amíg komoly lépést tehetnek, toldozzák-foldozzák a kérdést, hogy az élet elvegyék, hogy a tisztí nyomoruság ne kísértsen folyton a maga teljes meztelenségében.

Egy ilyen szépségtapaszról van szó most is, azzal a jelentős különbséggel, hogy az, amelyet most kívánnak alkalmazni, hasonlíthatatlanul értékesebb mind en eddig használt szernél.

A közös hadügyminiszter ugyanis rendeletet bocsájtott ki, amelyben a legszigorubbant megtiltja a katonatiszteknek, hogy társaik adósságaiért kezességet vállaljanak. Kivételt csupán akkor ismer, hogyha az illető adósság kifizetése fölötté sürgős, de akkor is csupán felsőbb jóváhagyással lehet valaki kezese. A rendelet ellen vétőket súlyos büntetéssel, sőt tisztí bojtjuk elvesztésével fogja sújtani a katonai igazságszolgáltatás.

Ennyiből áll az a rendelet, amely röviden, vagy világosabban nem jelent kevesebbet, minthogy a katonai társadalomban rövidesen eltűnik az áldozati bárányok serege, amelyek tudvalevőleg mindig olyan kezesek. Aki ezután letörik, az kizárólag a saját könnyelműségének vagy mijének lesz az áldozata, nem pedig a másokéinak.

Hogy pedig ez mit jelent, azt a polgári társadalom tagjainak is fölösleges magyarázni. Hiszen a másik hibáért le tört egzisztenciák száma itt még sokkalta nagyobb, mint abban a másik társadalomban, amelynek tagjai csakis végső szükségben rántják magukkal társaikat, míg a polgári társadalomban, különösen az üzleti világban ez számtalanszor véletlenségéből is megesik.

Mindezekért erre a rendeletre legalább is olyan szükség volt, mint arra a bankra lesz, amely majd konvertálja a tiszték adósságát. Az a bank az egyes embereket a saját hibáik következményeitől mentik meg, míg ez a rendelet minden tisztet megment a mások hibáinak a következményeitől.

Bár a polgári társadalomnak is megvolna az ilyesféle rendelete!

Új elemi iskolák Hajdumegyében.

Felirat a belügyminiszterhez.

A közigazgatási bizottság üléséről.

Fontos dologról tett jelentést Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén Csánky Viktor királyi tanfelügyelő. Bejelentette, hogy a vármegye területén számos *tan köteles gyermek nem jár iskolába*.

Ezek az analfabéta gyermekek java-részt a lelencházból nevelésre kiadott gyermekek sorából telnek ki, akikre a hatóságok se fordítanak kellő gondot.

Ugy állanak a dolgok, hogy némely helyen a meglévő iskolák túlszűfolttsága miatt sem vehetők fel ezek az elhagyott gyermekek, ezért Csánky Viktor tanfelügyelő előterjesztést tett, hogy tekintettel erre, hogy a legtöbb iskolák az egyház tartja fenn, keresse meg a közigazgatási bizottság az egyházat az iskolák kibővítésére.

Ez az előterjesztés nagy ellenzésre talált a bizottságban s az a felfogás jutott többségre, hogy ebben az államban kell gondoskodnia az elhagyott gyermekek iskolázatásáról.

A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy felterjesztést intéz Apponyi Albert gróf vallás és közoktatási miniszterhez *új elemi iskola létesítése érdekében*.

Főleg Hajdúszoboszlón van égető szükség arra, hogy az állam iskolákat építesse, mert ott a legtöbb az elhagyott gyermek, akik felnőnek anélkül, hogy írni és olvasni megtanulnának.

A lipótvárosi regény.

Befejezés az anyakönyvvezető előtt.

Mivel a szerelem szent és sérthetetlen és legalább is nem illik a profán nyilvánosság elé vinni két szív egymásért való küzdelmét, tegnapelőtt nevek nélkül adtunk hírt arról a regényről, amely a Lipótvárost, sőt egész Budapestet lázas izgalomban tartotta. Ma már a regény szereplőinek neveivel, sőt örvendetes befejezésével is szolgálhatunk, röviden így:

*Hatvani Deutsch Lili kisasszonnyal
ma tartotta esküvőjét
tőszögi Freund Imre nagyvállalkozó*

Az érdekes esemény tegnap délelőtt tíz óraker történt az V. kerületi anyakönyvi hivatalban, ahova a fiatal pár Szécsi Pál bankigazgató tükör-utcai lakasából indult. A menyasszony mélyen le volt fátyolozva és sötétkék ruhát viselt, a vőlegény pedig egyszerű szürke ruhában jelent meg az anyakönyvvezetőnél. Az esketésnél Szécsi Pál, a vőlegény sógora és Weil János tanuskodtak.

A polgári szertartás után az új házassok a dohány-utcai zsinagógába siettek, ahol a pap egyházilag is megáldotta őket. A templomból automobilon ismét a Tükör-utca-ba hajtottak az immár boldog szerelmesek és ott nemsokára megjelent a fiatal asszony édes apja, hatvani Deutsch József ís. Tőszögi Freund Imre a délután folyamán a vidéki birtokára utazott ifju feleségével.

Akadály a csatornázás ügyében.

Megfeleltek a közgyűlés határozatát.

Révi Nándor dr. a belügyminiszterhez.

Debrecen város legutóbbi közgyűlésén döntött a csatornázás ügyében és már legközelebb hozzá fogtak volna a munkálatokhoz. Teljesülhetett volna a város közönségének régi óhaja, hogy e fontos intézményt, mely a város előhaladását van hivatva elősegíteni, végre megvalósíthatják.

Az ügy azonban most halasztást szenved, amennyiben Révi Nándor dr. tegnap a közgyűlés határozatát megfelelően a miniszterhez.

Révi Nándor dr. hálátlan szerepre vállalkozott, mert ezzel esetleg hosszabb időre elodázza a csatornázás ügyét, ami a városnak több százezer koronájába kerülhet, mivel folyton emelkednek a munkabérek és az anyagok is drágulnak.

Révi Nándor felebezésével különben sem a városi párt, sem a függetlenségi párt nem azonosította magát, amit bizonyít azon körülmény, hogy dacára erős akciójának, csupán öt bizottsági tag írta alá a felebezést. Ez érthető is, mert megbízható szakemberek és a minisztérium közegészségi osztálya véleménye és számítása alapján döntött a közgyűlés a csatornázás ügyében és a tanács ennek alapján kötötte meg a szerződést a Fried és Adorján céggel, amely tudvalevőleg mintegy 100 ezer koronával olcsóbb volt a többinél.

A felebezés aláírói közül Móricz András különben tegnap már fent járt a polgármesternél és kérte, hogy nevét töröljék az aláírók közül.

Vő és após.

Családi tragédia Püspökladányban.

Egy fiatal gazda öngyilkossága.

Ismét bebizonyosodott az a régi mondas, hogy az élet apró küzdelmei, megannyi sötét tragédia. Ilyen, de nem hétköznapi és nem sablonos tragédia egy püspökladányi gazdaember esete. Egy fiatal férj felakasztotta magát szobája mestergerendájára — ez a vége a Kéri Sándor szomorú regényének.

A regény kezdete pedig az volt, hogy Kéri Sándor még a múlt nyáron feleségül vette a falu legszebb leányát. A leány apja ellenezte a fiatalok egybekelését, de a szerelmesei akarata keresztül tört minden akadályon s a házasság létrejött.

Az esküvő után a fiatalok a legzavaratlanabb boldogságban éltek egészen addig, míg Kériné atyja ismét kellemetlenkedni kezdett a házastársaknak. Ettől kezdve Kéri és apósa között napirenden volt a verekedés. Az ellentétek gyakran annyira kiélekedtek, hogy az após és vő között tetteslegesre került a sor.

Ennek az áldatlan viszonyoknak tegnap borzasztó következménye lett. Az asszony atyja tegnap délelőtt bement Kériékhez. Rövid idő múlva Kériné eltávozott hazuról és ekkor Kéri és veje egymásra maradtak. Hogy mit beszéltek egymással, azt eddig még nem tudjuk, de bizonyára valami nagyon heves jelenet fejlődhetett ki közöttük, mert mire Kériné haza tért, férjét a szoba mestergerendáján felakasztva, holtan ta-

lálta. Apósa üldözése elől a halálba menekült a szerencsétlen ember.

Az esetről értesítették a községi előjáróságot, amely jelentést tett a debreceni kir. ügyészségnek. A fiatal özvegyet annyira megrendítette férjének öngyilkossága, hogy attól féltik, hogy ő is öngyilkos lesz.

Színház és Művészet.

Műsor.

Pénteken: Lili, operett. Turcsányi Olga vendég. C) bérlet.

Szombaton: Koldusgróf, operett. Turcsányi Olga vendég. A) bérlet.

Vasárnap délután: Debrecen a holdban, látványosság. Este: Atalanta, operett.

Nagymama.

(Turcsányi Olga vígjátéka.)

Mariházy né Turcsányi Olga, ki három estére tervezett vendégjátékát a Csiky—Máder-daljáték Márta szerepében kezdte meg, igen kellemes színpadi jelenség. A színjátásznak apró finom nünanszaiban ép úgy otthon van, mint kis terjelemű, de behi zelgő hangjának mutatós kihasználásában. Tessék ezekhez hozzávenni, hogy Turcsányihoz ma este oly szerepében volt szeren esénk, melyet a főváros közönségének közel százszor játszott el, ami azt jelenti, hogy az ő Mártája nemcsak bájos és szeretetre méltó, de minden ízében kidolgozott, gondos művészi alakítás is. A debreceni közönség már az első felvonás után meghódolt Turcsányi asszony temperamentuma s egyéb jelességei előtt és elragadtatásának sürein felhangzó tapsokkal, meg hívásokkal kifejezést is adott.

Rózsa Lili nagymamája ezuttal is maga volt a teljes művészet, s nem maradtak mögötte érezben Gerő és Gyöngyi sem Jót mondhatunk végül Horváthról, Terneyről, Ligetiről, Keményről, Gyöngyi Jolánról s Fekete Etelről, kik lendületes játékkal támogatták az összezt. (g)

Mándoky Béla nagyváradi jubileuma.

A jövő hétfőn, e hó 19-én ünnepli meg Nagyváradon ötven éves színészkedésének jubileumát Mándoky Béla. A nagyváradi közönség lelkesen készül a veterán művész ünnepelésére. A jubileum alkalmából a Nagyváradi Napló a következőket írja:

Mándoky Béla! Van-e, ki e nevet nem ismeri? Nagyanyáink és anyáink kedves Amorosója! Nagyváradon több mint 25 éven át, mint színigazgató elsőrendű hős és lírai szerelmes, bonviván és jellemszínész működött a közönség osztatlan tetszése között. Ő volt a fiatalság és főleg az ábrándozó szerelmesei bálványa! Kortársai: Blaháné, Rónai, Vizvári, Beresényi, Törökné, Szakáll Rózsa, Dalnoki stb. között is, mindig elsőrangú helyet foglalt. Igazán megtisztelti önmagát a nagyváradi közönség, ha a régi nagy színész letűnő napjának utolsó sugaraival megaranyozza s ezen a bucsun, mely egyszersmint diszólódás is, a színházat egészen megtölti. Mult hónapban Debrecen város közönsége bucsuzott el a jubiléustól impozáns módon. Reméljük, hogy Nagyvárad lelkes közönsége sem marad el, amikor egy jeles művészről van szó, aki anyai feledhetetlen kellemes órákat szerzett művészetével. Színe kerül két dramolett, a Rubin orvos és A miniszter előszobájában. Előbbiben Garick Dávid-ot, utóbbiban Knabe Farkas Jeremiást játssa a jubiléus. Előadás után a bucsuzó művész tisztelőire banket lesz a Pannóniában, melyen a színvilágon kívül közönségünk családjaikkal, mint az előlekekből következtetni, tömegesen fognak megjelenni. Az ünnepség sikerét biztosítja már az, hogy annak rendezését a közönség részéről Glac Antal főispán és a színügyi bizottság részéről Hoványi Géza dr. vették kezükbe. Részünkről csak örvendünk, amikor látjuk, hogy városunk jelesei, mint fáradoznak minden szép és nemesért. Kérjük is közönségünket, tegyék a jubiléusnak e bucsuestét feledhetetlenné.

HIREK

A kivülmagyarokhoz.

Csuna sujtás vitézkötés a ruhátok, A paprikát, a káposztát pusztítottátok. Háifejatek pállik pörge kalapokban. Szüzdohány ég pipátokban nagy titokban.

Sárgaföldig csepültek az osztrákok. Nem hagyjátok — nyelvetekkel — az országot. Nagy Petőfi, Kossuth Lajos szent nevére Csak úgy ömlik belétek a szőlő vére.

De, ha dörög Bács országból császár torka, Óda fagy a hetvenkedés ajkatokra. Talpra ma-yar! Így dörög a nagy mult rátok S a szátokat bécsi talpra szoritjátok.

A ti messiásaitok a Judások, Fejetekre dörögjön le tízes átok! Magyarország nem lesz boldog; csak akkor, ha Minden kivülmagyar elmegy a pokolba.

Sebestyén diák.

Az iparművészeti kiállításból.

Ma a rendkívüli rossz időjárás miatt kevesebb volt az iparművészeti kiállítás látogatóinak száma, mint volt más napokon, de a helyiségek azért állandóan népesek voltak. A kora délelőtti órákban az iskolák növendékei közül jöttek csapatokban. Az iskolák vezetőivel jönnek, a kiállítás személynként 20 filléres jegyeket ad ki. Nagyobb társaságok jönnek ismét Nyregyházáról és Hajdúnánásról. A kiállítás meghosszabbítását kívánják a városban és vidékről számosan. A kiállítás rendezője erre egy nyilatkozott, hogy a meghosszabbításnak, sajnos, több akadálya van. Egyrészt a kereskedelmi iskola helyiségeit, hol a kiállítás van, kötelesek a megállapított időben rendelkezésre bocsátani az iskolának; így a meghosszabbítás csak az iskola külön beleegyezésével lehetséges. Másrészt a nyilvántartás nagy napiköltséggel jár, így a nyilvántartás csak akkor lehető, ha a közönségnek eddigi érdeklődése nem csökken. A rendezőség tehát e kérdésben csak néhány nap mulva tud véglegesen nyilatkozni.

— **Debreczen választói.** A választók 1910. évi névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság elvégezte munkáját, összeállította a választók lajstromát, mely a központi választmány elé került. A választmány Kovács József polgármester elnöke alatt tegnap kezdte meg a névjegyzék felülvizsgálatát. Ez a munka hetekig el fog tartani, s ez idő alatt azok, akik sérelmesnek találják magukra nézve a választói névjegyzéket, felszólalhatnak ellene.

— **Darányi hazaérkezése.** Bécsből táviratozzák: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Koós dr. titkár kíséretében ma reggel 9 órakor visszautazott Budapestre.

— **Nádai Ferenc a ravatalon.** Az elhunyt színművész holttestét ma szállították át a Várház-köruti gyászszobából a régi Nemzeti Színház előcsarnokába, ahol az Entreprise díszes ravatalra helyezte. A ravatalhoz csak a családtagokat, a rokonságot engedik, holnap délelőtt 10 órakor a ravaltathelyezik az udvarra és ide a közönséget is bocsátják. A családhoz számos részvényt nyilatkozat érkezett. A temetés holnap délután fél 4 órakor lesz.

— **Új szórakozó hely a Nagyerdőn.** A debreczeni polgári lövészeget, mint tudvalevő, a nagyerdei lövölde mellett lévő fenyvest használatra kérte a tanácstól. A

Eladó
egy 4 lóerejű jókarban levő
légszeszmotor
Megt kintethető Debreczen sz. kir.
város könyvnyomdájában.

18.—1909. tkvisz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. Járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Magyar Agrár és Járadekbank végrehajthatónak Csikos Albert h.-bagosi lakó ellen folytatott végrehajtási ügyében 1020 kor. 26 fill. tőke, ennek és pedig 510 kor. 13 fill. után 1907. október 1-től, 510 kor. 13 fill. után 1908. évi április hó 1-től járó 6% kamatai, minden részlet után 1% bírságösszeg 5 kor. már megállapított nyugtábellyeg, az árverés kéreért jelenleg 22 kor. 35 fillérbe megállapított valamint a még felmerülő költségek-ből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. Járásbíróság területén levő a h.-bagosi 846 számú betétben A. I. 5889/2, 5890/5, 5891/1, 5893/1. hrsz. a. felvett szántóföldekre 4919 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az 1909. évi május hó 11. napjának d. e. 9 óráját a bíróság árverési termébe kitzte.

Kikiáltási ár a becsár 4919 kor., azonban az árverésre kitett ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (kétharmad) részén alul eladatni nem fog. A bánatpénz az ingatlanok 10%-a vagyis 491 kor. 90 fill. összeg.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni, vagy az 1881. LX. t.-oz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. Járásbíróság, mint tki hatóság-nál, úgy Hajdubagos község előljáróságánál tekinthetők meg.

A kir. Járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Derecske. 1909. jan. hó 5.

Jákó, kir. Járásbír.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Meglepő szép tavaszi ajándékok érkeztek

Női divatkelmékben, — Volle
Delaine selyem szövetek, —
ruha vásznakban.

Oriási választék

napernyőkben.

Rinél rendeztessük be lakásunkba villanyvilágítást?

Földvári L.

első debreczeni elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalatánál

Kossuth-utca I. sz.

Telefon 168. szám.

Költségvetések díj talanul.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16 sz.
Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötének, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

**MEGLEPŐ,
SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEK**

**PAPTAMASI
LITHIUM-GYÓGYVIZ**

gyomor-, vese-, hólyag- és
bélbántalmaknál, valamint
asthma, bronchiale, kösz-
vény és huygysavas diathe-
sis eseteiben.

Kapható Kontsek Géz a fűszer és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égs Wolfram-lámpák, ivlámpaszenek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölesön ivlámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz a nagy alkalmi vásár!

Megérkezett a tavaszi idényre minden a mi legszebb, legelegánsabb, ugy szövetekben mint selymekben.

Oriási választék a legutolsó divat szerinti Costüm, Blouse és pongyola kelmékben. Gyönyörű mosó Francia gyapju delaineekben.

Valódi angol Zephirek és ruha vásznak, kretonok batiztok. Arany és gumi öv különlegességek. Gyönyörű ajour és sima női harisnyák, elegáns remek csipke és selyem blousok, férfi és női fehérneműek, gyermek harisnyák, selyem zsinórok és sujtások minden színben. Szönyegek csipke és szövet függönyök, ágy garnitourák, mindenféle divat czikkek, Saját készítésű paplanok, valódi lenvásznak és madepolai Shiffonok minden czik meglepő olcsó árban szerezhető be.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.

Legbiztosabb szépítőszert a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifünőbb szer szopló, májfoltok, pattanások és az arosbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” aszpann 1 korona.

Illatszerek minden illatban
1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere czikkeknek és hasonlászervi gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszervu” gyógyszeriar.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

כשר של פסח

Szives figyelmébe ajánlom a t. borgefogyasztó közönségnek, hogy az idén is mint más évekbén, hirtvevessé és közkedveluté váit

כשר של פסח

fajboraimat

külön kezeve saját felügyeletem alatt bocsájtom áruba. Már 28 krajczártól a legfinomabb fajborból szolgálhatok. A legcsekélyebb próba mindenkit meg fog győzni arról, hogy ilyen kitünő borok sehol a városban nem kaphatók.

GELBERGER, József kir. her.-u. 52.

Mindenféle fajtisza sima ültetni való vesszőt nálam be lehet szerezni.

Csak e hó végéig tart még a végeladás az Ernyőgyárban

Piacz-utca 28.

miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik.

Viszont elárusítóknak nagy árengedmény.

Az üvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó.

MERKLER SOMA, Piacz-utca 28.

1909/1 1-2 old.
Viepesutobol

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul
mindenszó 4 fillér, a leg-
kisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett
mindenszó 8 fill. Apró hir-
detések előre fizetendők.
Vidéki tudakozásnál tessék
v. választékeket csatolni.

Egy jégszekerény eladó Bikfalvy Testvérek
Péterfia u. 54.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asz-
talterítő, szövet és csipke függöny, futó és
nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók
férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre
vagy tükör, kép és butor, a mai naptól
fogva oly olcsón lesz eladva, hogy min-
denkinek saját érdeke, hogy e y próba
bevásárlást eszközöljön. Tisztelt! Kaiser
Salamon.

Költöztetéseket helyben és vidékre féderes
stráf kocsin eszközöl Debreczeni Csapó-
utca 86.

Uri embereknek izr, özvegy urinó kitűnő
házi kosztot ad, lakással együtt a Piacon
czim a adóhivatalba.

Agancs-csillár. Megbámulásra méltóan szép
szon szarvas és özgancsokból összeáll-
ított igen díszes csillár, melyet Kun József
Széchenyi-utcai műköszörüs készített. Ama-
török nézzék meg az üzletben, mert eladó

Egy jókarban lévő hangverseny zongora
adó. Garai 14.

4 szobás utcai lakás mellékhelyiségeivel —
közel a főtérhez május 1 re kiadó. Hol?
megmondja a kiadóhivatal.

Hordók és üres bádóg szelenczék eladók a
kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitz-
nál Piacz-utca 49. kaphatók olcsó árban.

Öregobb embert keresünk. Czim a kiadóba

Szalón berendezés teljen új eladó Simonffy
utca 19. utca lakásban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat
igen tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni Bádógos-utca 4. szám.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint
berendezett mentőszekrények, kötsze-
rek, desinficiálószerek Creolin, Car-
bol, mindennemű állatgyógyászati
cikkék és műszerek. Sertés és marha
tápporok és Fluidok nagy raktára,
ugyszintén nagy választék mindenféle gummiárak-
ban, szőrvékőkben, valamint főnyképezéshez szük-
séges vegyszerekben.

381—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V,
4817/2. 1908. sz. végzése folytán közhírré tété-
tik, miszerint Sámuel Ignác részére lakostól
56 kor. — fill. tőke, ennek 1907. évi április
hó 30. napjától számítandó 5% kamatai és
az eddig összesen 64 kor. 90 fill. perkölt-
ség erejéig 1909. évi január hó 28 án birói-
lag felülfoglalt és 656 koronára becsült bu-
torokból álló ingóságok 1909 évi ápril hó
16-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és
Csap-utca 2. szám, Hatvan-u. 69. sz. alatt
megtartandó nyilvános birói árverésen a leg-
többet ígérőnek azonnali készpénz fizetés
mellett, szükség esetén becsáron alul is elfog-
nak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre joga-
sított végrehajlatok javára elrendelitetik.
Debreczen, 1909 évi márczius hó 9-én

Olah Géza birói kiküldött.

A Harmat Crème

arczsépitő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt
sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő
alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot,
pattanást, bőrátkát (mittesen) bőrbajokat. Ki-
simítja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt
fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer
a szél és a nap befolyása ellen az arcra.
Nem zsiros tehát nappal is használható Ha-
tása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiaz 31, a városházzal szemben.

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség becses tudomására adni,
hogy Debreczenben

Darabos-utca 28. szám

alatt a mai kor igényeinek teljesen
megfelelő angol és francia

női ruhakészítő divattermet

nyitottam, ahol is elvállalom ezen
szakmába tartozó összes munkák
készítését a legrövidebb idő alatt s

olcsó árak mellett.

A nagyérdemű közönség becses
pártfogását kérve,

vagyok mély tisztelettel

Váradi József,
női szabó.

Szép a bajusz

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági
Bajuszpedró.
Elismert legjobb külön-
legesség a bajusz nő-
vesztésére és ápolására,
mely meg nem avasodó
zsírmentes nővényű bal-
szamos anyagokból ké-
szül.

Hatása gyors és biztos.
Törvényesen védve.
1 doboz 50 fillér, postán csak
2 doboz küldetik 3 korona
15 fillér bérmentve utánvétel.

Védjegy.
Egyedül készítő
Grósz-Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.
„Arany egyszarvu” gyógyszerháza
Telefon 496. Telefon 496.

Telefon 632. Alapított 1893. évben. Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában Piacz-u., a főpostával szemben

az 1909. évi tavaszi idény újdonságai

Princesruhák, felöltők, costumök, Ottománselyem paletok matinék, blousok,
aljak, pongyolák és leány costumök óriási választékban megérkeztek.

Arjegyzék kivonat:

Női felöltő elegáns szín és formában	frt 6.-	Leány felöltők színes angol hosszú	frt 5.-
Női Costüm angol kelme színes	„ 10.-	Leány gallér csuklyával	„ 2.50
Női utazó köpeny, hosszú	„ 8.-	Leány gallér csuklyával pepita „	„ 3.75
Női selyem blousok divatszínekben	„ 5.-	Leány costum sötét színben	„ 12.-
Női angol alj színes legújabb forma	„ 3.25	Leány costum angol kelme	„ 12.50
Női csipke blous finom kivitel	„ 6.-	Leány blousok Matisz legújabb	„ 6.-

Külön mérték osztály. Szolid olcsó árak. Előzékeny pontos kiszolgálás.